

βλεφθῆ ἢ μουσειακῆ σκοπιμότης, κατεβλήθη προσπάθεια, ὥστε ὁ διαχωρισμός τῶν ἀντικειμένων εἰς κατηγορίας καὶ εἶδη νὰ μὴ εἶναι αὐστηρῶς μουσειακός, πάντα δὲ τὰ τμήματα τῆς συλλογῆς νὰ συνέχωνται ὑπὸ τῆς ἀποτελοῦσης, γνώρισμα τῆς λαϊκῆς κοσμητικῆς, ἐνότητος.

Εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας συνέβαλε μετὰ τοῦ διακρίνοντος αὐτὴν ζήλου ἡ Ἐπιμελήτρια Ἀρχαιοτήτων δ. Μυρτάλη Ἀχειμάστου, ἐπετεύχθησαν δὲ αἱ ἐπιδιώξεις μας χάρις εἰς τὴν ἐφευρετικότητα, τὴν ἐπιτηδεότητα καὶ ἄκνον προσπάθειαν τοῦ ἀρχιτεχνίτου τοῦ Μουσείου Κωνστ. Τζανέτου. Τὴν συντήρησιν τῶν κεντημάτων ἐπιμελεῖται ἀπὸ ἐτῶν ἡ τεχνίτρια Σταματία Ματσάγου.

Β'. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ

1. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀρξάμενας ἐργασίας περιφράξεως τῶν λειψάνων τοῦ μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τοῦ Νοσοκομείου τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, ἐντὸς τῆς Μεσαιωνικῆς πόλεως, ἀνασκαφέντος τμήματος τοῦ ἀρχαίου τοίχου, ἐπερατώθη κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἡ περίφραξις καὶ ἐτοποιηθῆ ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς περιφράξεως σιδηροῦν κιγκλιδῶμα (Πί ν. 480 α).

Ὅμοίως περιετοιχίσθησαν τὰ λείψανα τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1952 (ΠΑΕ 1952, σ. 584 κ.έ.) εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν ἀνασκαφείσης βυζαντινῆς ἐκκλησίας.

Κιγκλιδώματα, τέλος, ἐτοποιηθήθησαν ἐπὶ τοῦ τοίχου περιφράξεως τῶν λειψάνων τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1956 (ΠΑΕ 1956, σ. 221) παρὰ τὴν πύλην τοῦ Κόβα ἀνασκαφείσης ἐκκλησίας.

2. Ἐργασίαι συντηρήσεως ἀρχαίων ἐν ὑπογείοις συγχρόνων κτηρίων ἐγένοντο εἰς τὰ Λαϊκά ἔ.κ. οἰκόπεδον Σώταυρου Γεωργίου καὶ εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τῶν παρ' αὐτῷ ξενοδοχείων, ὅπου ἐτοποιηθῆ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις.

Γ'. ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Ἐπερατώθησαν αἱ κτηριακαὶ ἐργασίαι ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως τοῦ κρατικῆς ἰδιοκτησίας «σπιτιοῦ τῆς Λίνδου», ὅπου θὰ λειτουργήσῃ τὸ Μουσεῖον Λίνδου.

Ἐγένετο, τέλος, καθαρισμός τοῦ περὶ τὸ κλασσικὸν φρούριον τῆς Νισύρου χώρου. Εἰς τὴν περιοχὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος τούτου φρουρίου ὑπῆρχε πυκνὴ καὶ καταστρεπτικὴ βλάστησις. Ὁ καθαρισμός ἐγένετο κυρίως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος με ἀποτέλεσμα νὰ ἀσφα-

λισθῆ καὶ νὰ ἀναδειχθῆ τὸ φρούριον (Πί ν. 480 β).

Εἰς Πάτμον ἐγένοντο συμπληρωματικαὶ κτηριακαὶ ἐργασίαι κυρίως πρὸς στεγανοποίησιν τοῦ νεοανεγερθέντος Σκευοφυλακίου.

Δ'. ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ

Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἤρχισε διὰ συνεργειῶν, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ζωγράφου - συντηρητοῦ κ. Φ. Ζαχαρίου, ἡ συντήρησις καὶ στερέωσις τοιχογραφιῶν τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν τοιχογραφιῶν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ρόδου καὶ τῆς Πάτμου. Τὸ συνεργεῖον προέβη εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν τοιχογραφιῶν τῆς μεταβυζαντινῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς περιοχῆς Κουφᾶ, πρὸ τοῦ χωρίου Παραδείσι τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ρόδου, ὅπου ἀπεκαλύφθησαν τρία στρώματα τοιχογραφιῶν (βλ. ΑΔ 21 (1966) : Χρονικά, σ. 35, Πίν. 52,53)

Τὸ συνεργεῖον ὅμως προέβη κατ' ἐξοχὴν εἰς συντήρησιν τῶν τοιχογραφιῶν τῆς παρὰ τὸ χωρίον Ἀλάερμα βυζαντινῆς ἐκκλησίας τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ, ἐν «Θάρι» (βλ. ΑΔ 21 (1966) : Χρονικά, σ. 34, Πίν. 49,51). Ἡ ἐκκλησία αὕτη, ὡς ἀπεδείχθη, διασφύζει τρία στρώματα τοιχογραφιῶν εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας ἐσωτερικὴν ἐπέन्दυσιν τοίχους αὐτῆς, ἐνῶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἐπέन्दυθέντων παλαιότεραν τοίχων ὑπάρχουν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἕτερα τρία στρώματα παλαιότερων τοιχογραφιῶν. Παρουσιάζεται δηλαδὴ καὶ ἐνταῦθα τὸ φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἐμελετήθη εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς Πάτμον ('Α. Ὀρλάνδου, Ἡ ἐν Πάτμῳ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν «Ἡ Βυζαντινὴ τέχνη, τέχνη Ἐθραπαϊκῆ. Διαλέξεις», σ. 77 κ.έ., Ἀθῆναι 1966). Ἐπειδὴ αἱ ἐργασίαι συνεχίζονται, αἱ λεπτομέρειαι θὰ δοθοῦν εἰς τὰ Χρονικά τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Ε'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1965, ἀφ' ἐνὸς μὲν συνεχίσθησαν ἀνασκαφαὶ ἀρξάμεναι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐφ' ἑτέρου δὲ ἤρχισαν νέαι ἀνασκαφαὶ ἐντὸς ἰδιωτικῶν ἢ δημοτικῶν οἰκοπέδων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ γενομένων ἀποχωματώσεων ἢ ἐκσκαφῶν πρὸς θεμελίωσιν ξενοδοχείων ἢ οἰκῶν ἐντὸς τῆς πόλεως τῆς Ρόδου.

Ὁ κύριος σκοπὸς τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν ἦτο καὶ πάλιν ἡ μελέτη τοῦ ρυμοτομικοῦ σχεδίου τῆς ἀρχαίας πόλεως, παραλλήλως ὅμως ἤρχισεν ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου συστηματικώτερα με-

α. Ἀρχαῖον τεῖχος παρὰ τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα Ρόδου, β. Τὸ φρούριον τῆς Νισύρου μετὰ τὸν καθαρισμὸν

ΓΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ